

Άρειος Πάγος 1495/1983, Τμ. Β'

Πηγή: ΝοΒ 32/84 σελ. 1210

Περίληψη: Εργατικό ατύχημα. - Αγωγή αστικού δικαίου για αποζημίωση. - Σύμφωνα με το δ. της 24.7/25.8.1920 ο παθών εργατικό ατύχημα έχει και αγωγή αστικού δικαίου για αποζημίωση μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) 1/4ταν το ατύχημα οφείλεται σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του. β) 1/4ταν το ατύχημα οφείλεται στη μη τήρηση διατάξεων νόμων κλπ. που προβλέπουν όρους ασφάλειας των εργαζομένων και που η τήρησή τους επιβάλλεται στον εργοδότη.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. Ι. ΓΟΥΡΝΑΣ, αντιπρόεδρος

Εισηγητής ο κ. Ι. ΚΟΥΣΗΣ, αρεοπαγίτης

Δικηγόροι οι κ.κ. Ε. Μαχαίρας, Γ. Μαρκόπουλος

Επειδη, εκ του άρθρου 16 του από 24.7/25.8.1920 β.δ. "Περί Κωδικοποιήσεως των νόμων περί ευθύνης προς αποζημίωσιν των εξ ατυχημάτων εν τη εργασία παθόντων εργατών ή υπαλλήλων" προκύπτει ότι ο παθών εργατικό ατύχημα εις τίνα των εν άρθρω 1 αυτού αναφερομένων επιχειρήσεων δικαιούται να εγείρη την εκ του αστικού δικαίου αγωγήν, μόνον όταν το ατύχημα δύναται ν' αποδοθή εις δόλον του εργοδότη ή των υπ' αυτού προστηθέντων προσώπων ή επήλθεν εν εργασία ή επιχειρήσει εκ μη τήρησεως διατάξεων περιεχομένων εις νόμους, διατάγματα ή κανονισμούς εκδοθέντας υπό της αρμοδίας δημοσίας Αρχής ή υπό του κυρίου της επιχειρήσεως επικυρωθέντος όμως υπό της Αρχής, αίτινες ειδικώς προβλέπουν τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων, ων η τήρησις επιβάλλεται εις τον εργοδότην. Εξ άλλου ο κατά νομοθετικήν εξουσιοδότησιν των περί διοικήσεως των Σ.Ε.Κ. νόμων (άρθρ. 40 ν.δ. της 4/5.6.1923, άρθρ. 23 § 2 ν.δ. της 4.9.1935) Γενικός Κανονισμός Κινήσεως και Ελιγμών Σ.Ε.Κ., εγκριθείς υπό του διοικητικού των συμβουλίου την 11.8.1930 και υπό του Υπουργού Συγκοινωνιών την 4.4.1931 ως μεταγενεστέρως τροποποιηθείς ίσχυε μέχρι της 31.12.1970, κατ' άρθρ. 25 του από 26.8/11.9.1972 υπ' αριθ. 532 β.δ. "Περί Κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον των περί ιδρύσεως του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.) ισχυουσών διατάξεων" εξακολουθεί ισχύων και διά τον, διά του ν.δ. 674/1970 ιδρυθέντα, Ο.Σ.Ε., ο οποίος κατ' άρθρ. 4 του περί ιδρύσεως του νομοθετικού τούτου διατάγματος διεδέχθη τους Σ.Ε.Κ. ως καθολικός αυτών διάδοχος. Εκ του άρθρ. 1 του Κανονισμού τούτου, ορίζοντος ότι αι διατάξεις αυτού αποβλέπουν αφ' ενός εις την ασφάλειαν των επί των σιδηροδρομικών γραμμών ευρισκομένων εν κινήσει ή εν στάσει προσώπων και αφ' ετέρου εις την επίτευξιν της εκτελέσεως των αναληφθεισών μεταφορών εντός ωρισμένων προθεσμιών και εις ωρισμένας ώρας, προκύπτει ότι ούτος περιέχει και ειδικάς διατάξεις αφορώσας και εις την ασφάλειαν των επί των σιδηροδρομικών γραμμών ευρισκομένων εν κινήσει ή εν στάσει προσώπων, άρα και εις την ασφάλειαν των εις τους σιδηροδρομικούς σταθμούς των Σ.Ε.Κ. και ήδη του Ο.Σ.Ε. απασχολουμένων προσώπων. Τοιαύται ειδικά διατάξεις είναι και αι του άρθρ. 17 αυτού "Περί τεχνικού ελέγχου των οχημάτων εν γένει" αι οποίαι ορίζουν, (§ 148). "Ο τεχνικός έλεγχος των οχημάτων περιλαμβάνει: α) την επίβλεψιν των αμαξών, σκευοφόρων, ταχυδρομείων και φορτηγών όσον αφορά την ασφαλή εκμετάλλευσιν αυτών, β) την τήρησιν των εκ των κανονισμών των Σ.Ε.Κ. ή συμβάσεων οιονδήποτε εις ας συμμετέχουσιν οι Σ.Ε.Κ. απορρεόντων περιορισμών κατασκευής, συντηρήσεως και χρησιμοποιήσεως των οχημάτων τα οποία πρόκειται να κυκλοφορήσωσιν επί των γραμμών των Σ.Ε.Κ. ή ετέρων δικτύων", (§ 149) "Ο τεχνικός έλεγχος των οχημάτων ενεργείται διά των περιοδικών επιθεωρήσεων εκάστου οχήματος τας οποίας ενεργεί η Υπηρεσία Έλξεως και Υλικού και αι οποίαι ενεργεί η Υπηρεσία Έλξεως και Υλικού και αι οποίαι λαμβάνουν χώραν ανά χρονικά διαστήματα οριζόμενα υπό της εν ισχύϊ νομοθεσίας της αφορώσης εις τον έλεγχον των Σιδηροδρόμων ή προκειμένου περί οχημάτων κυκλοφορούντων επί ξένων δικτύων υπό των σχετικών συμβάσεων", (§ 156) "2ον διά της επισκέψεως των οχημάτων α) κατά την άφιξιν και παράδοσιν αυτών από των αμαξοστοιχιών εις τους σταθμούς, β) προ της χρησιμοποιήσεως αυτών, γ) κατά την παράδοσιν και προσθήκην αυτών από των Σταθμών εις τας αμαξοστοιχίας δ) κατά την αναχώρησιν των αμαξοστοιχιών εκ των αρχικών Σταθμών κατά την διέλευσιν αυτών δι' ωρισμένων Σταθμών εις τους οποίους εξετάζεται η σύνθεσις αυτών και κατά την άφιξιν εις τους τελικούς" (§ 157). "Η επίσκεψις των οχημάτων εκτελείται α) κατά την παραλαβήν και παράδοσιν της συνθέσεως εις τον αρχικόν και τελικόν Σταθμόν ως και κατά την προσαφαίρεισιν οχημάτων εις ενδιαμέσους υπό του λιπαντού της αμαξοστοιχίας και του επισκέπτου του Σταθμού" (§ 159). "Εις τας υπό στοιχείον (α § 157) περιπτώσεις εν ελλείψει μεν λιπαντού την εξέτασιν ενεργεί ο προϊστάμενος της αμαξοστοιχίας εν ελλείψει δε επισκέπτου ο Σταθμάρχης ή έτερος υπάλληλος του Σταθμού εξουσιοδοτηθείς υπό τούτου" (§ 163). "Διά της επισκέψεως των οχημάτων διαπιστούνται αφ' ενός αι οιαδήποτε

ανωμαλίας ή βλάβαι ή ελλείψεις αυτών και αφ' ετέρου οι λόγοι οι προκαλέσαντες ταύτας" (§ 164 "Η ως άνω από κοινού επίσκεψις των οχημάτων εκτείνεται κυρίως επί της καταστάσεως α)..... β)..... γ)..... δ)..... ε)..... ζ)..... η)..... θ)..... των θυρών και παραθύρων (ήτοι στρόφιγγες θυρών, ασφάλιστρα, σύρται, υαλοπίνακες κλπ.), ι)..... κ)..... λ)..... μ).....". Εν προκειμένω ως εκ του προσκομιζομένου αντιγράφου της αγωγής επί της οποίας εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφασις, προκύπτει, ο ενάγων εκθέτει εν αυτή 1) 1/4τι εν έτει 1953 προσελήφθη υπό των Σ.Ε.Κ. δυνάμει συμβάσεως εργασίας και εξηκολούθησεν παρέχων τας υπηρεσίας του εις τον εναγόμενον ΟΣ.Ε. ο οποίος από 1.1.1971 υπεισήλθεν εις τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των Σ.Ε.Κ., 2) ότι την 26.4.1975 εξετέλει εργασίαν φορτωτού αποθηκών εις τον Σιδηροδρομικόν Σταθμόν Ρουφ εις τα καθήκοντά του δε υπήγето και η υποχρέωσις καταμετρήσεως των εμπορευμάτων, κλεισίματος των (συρομένων) θυρών των οχημάτων βαγονίων και η σφράγισις τούτων διά μολυβδοσφραγίδος, 3) ότι κατά το κλείσιμον μιας της θυρών βαγονίου της αμαξοστοιχίας αυτή κατέπεσεν επί του δεξιού κροτάφου της κεφαλής του με αποτέλεσμα να υποστή θλάσιν δεξιάς οπισθοκτιαίας χώρας, εγκεφαλικήν διάσεισιν και κρανιοεγκεφαλικήν κάκωσιν, ένεκα δε των τραυμάτων του τούτων κατέστη ανίκανος προς εργασίαν και απελύθη την 3.9.1976, 4) ότι το επισυμβάν εις αυτόν εργατικόν ατύχημα οφείλεται εις υπαιτιότητα των οργάνων του εναγομένου των εντεταλμένων εις την τήρησιν των όρων ασφαλείας των εργαζομένων και δη του ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού το οποίον υποχρεούται να προβαίνει εις ενδελεχή επιθεώρησιν απάντων των οχημάτων των αμαξοστοιχιών, να επισκευάζη τας βλάβας και αντικαθιστά τα φθαρέντα ή αχρηστευθέντα δι' οιονδήποτε λόγον ανταλλακτικά και πάσης φύσεως εξαρτήματα και το οποίον είτε παραλείψαν την επιθεώρησιν του βαγονίου είτε προβάν εις πλημμελή και επιπολαίαν τοιαύτην δεν αντελήφθη ότι ο εις το άνω μέρος του βαγονίου και κατά μήκος της θύρας ευρισκόμενος σιδηρούς άξων, επί του οποίου κρατείται διά θηλειάς και κινείται συρομένη (διά το άνοιγμα ή το κλείσιμον) η θύρα, ήτο θραυσμένη, με αποτέλεσμα αυτή να καταπέση κατά το κλείσιμον και τον τραυματίση και 5) ότι βάσει τούτων κυρίως αιτείται την εκ του κοινού αστικού δικαίου αποζημίωσιν διά την ζημίαν την οποίαν υπέστη και η οποία συνίσταται εις την απώλειαν των καθοριζομένων κατά ποσόν αποδοχών του από 3.9.1976 έως 30.4.1987 χρονικού διαστήματος, κατά το οποίον κατά την συνήθη πορείαν των πραγμάτων θα εξακολούθει παρέχων τας υπηρεσίας του εάν δεν ετραυματίζετο και δεν καθίστατο ανίκανος προς εργασίαν και επικουρικώς την εκ των διατάξεων του ν. 551/1914 αποζημίωσιν εξ εργατικόν ατυχήματος και επί πλέον και το καθοριζόμενον διά χρηματικήν ικανοποίησιν του ποσόν διά την ηθικήν βλάβην την οποίαν εκ του αδικήματος υπέστη. Βάσει τούτων η εκ του κοινού αστικού δικαίου αξίωσις αποζημιώσεως την οποίαν κυρίως ασκεί ο ενάγων διά το εργατικόν ατύχημα το οποίον εκθέτει ότι υπέστη, είναι νόμω βάσιμον συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρ. 16 του από 24.7/25.8.1920 β.δ. και τας προδιαληφθείσας ως άνω ειδικάς, διά την ασφάλειαν των εργαζομένων επί των σιδηροδρομικών γραμμών του Ο.Σ.Ε. εν κινήσει ή εν στάσει προσώπων, διατάξεις του ως άνω Γενικού Κανονισμού Κινήσεως και Ελιγμών. 1/4θεν αντιθέτως κρίναν διά της προσβαλλομένης υπ' αριθ. 8042/1980 αποφάσεώς του το δικάσαν ΕφΑθ και μετ' εξαφάνισιν της πρωτοδίκου αποφάσεως απορρίψαν ως νόμω αβάσιμον την κυρίαν βάσιν της αγωγής του αναιρεσειόντος εσφαλμένως ηρμήνευσε και εφήρμοσε τας ως άνω διατάξεις και αναιρετέαν ταύτην κατ' άρθρ. 559 αριθ. 1 ΚΠολΔ κατέστησε κατά τον βάσιμον περί τούτου μοναδικόν λόγον αναιρέσεως καθ' ο μέρος διά τούτου τω προσάπτεται η πλημμέλεια αυτή, αναιρουμένης δε ταύτης, συναναιρετέα είναι και η επακολουθήσασα υπ' αριθ. 9944/1981 απόφασις του αυτού δικαστηρίου, καθ' ο μέρος εδέχθη την διά της πρώτης διακρατηθείσαν επικουρικήν βάσιν της αυτής αγωγής του ενάγοντος η παραδοχή της οποίας προϋποθέτει την απόρριψιν της κυρίως ασκουμένης βάσεώς της και η υπόθεσις ως χρήζουσα περαιτέρω διευκρινίσεως πρέπει κατ' άρθρ. 580 § 3 ΚΠολΔ να παραπεμφθή εις το Δ' Τμήμα προς περαιτέρω εκδίκασιν κατά το αναιρεθέν μέρος της.